

Novine u postupku izbora radničkog vijeća kod poslodavca

Božo Prelević, dipl. iur.

Početak kalendarske godine uobičajeno se provode izbori za radničko vijeće u slučajevima predviđenim Zakonom o radu. Radi toga je upravo za kraj 2020. godine planirano donošenje Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku izbora radničkog vijeća, koji je na snazi od 19. prosinca 2020. Autor u članku daje prikaz novih odredbi Pravilnika, sa posebnim osvrtom na obveze poslodavca te daje primjer novog Obrasca izjave o podržavanju prijedloga za utemeljenje radničkog vijeća, druge praktične primjere te primjere iz sudske i upravne prakse.

1. Uvod

Zakonom o radu¹ (u nastavku teksta: Zakon) je predviđeno da radnici kod poslodavca koji zapošljava dvadeset i više radnika mogu izabrati radničko vijeće. Kako se izbori za radnička vijeća u većini slučajeva provode početkom kalendarske godine, krajem ove godine je donesen Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku izbora radničkog vijeća², donesen je krajem ove godine i stupio je na snagu 19. prosinca 2020. Najznačajnije novine u Pravilniku o postupku izbora radničkog vijeća³ (u nastavku teksta: Pravilnik) odnose se na uvođenje mogućnosti korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u provođenju svih sastavnih dijelova postupka izbora radničkog vijeća⁴.

Pravilnikom je, radi olakšavanja postupka dostave, pregleda i analize podataka, predviđeno da se dostava obavlja elektroničkim putem, a potrebni podaci se prikupljaju i obrađuju putem posebne aplikacije. Osim navedenih dopuna, Pravilnik je pretrpio i određene izmjene nužne radi potrebe horizontalnog usklađivanja propisa i jasnoće normi u primjeni, kao i nužne ispravke teksta. Tako se u izmijenjenom Pravilniku izostavljaju podaci o OIB-u radnika iz odredbe koja omogućava javnu dostupnost istoga većem broju drugih radnika kod poslodavca te se rješava nejasna pravna priroda glasačkih listića koji nisu obuhvaćeni definicijom nevažećih listića, a nisu upotrijebljeni na način propisan za glasanje.

Pravilnik je dopunjen i novim Obrascem izjave o podržavanju prijedloga za utemeljenje radničkog vijeća. Osim toga Pravilnik je

pretrpio i manje izmjene nomotehničke prirode kojima se ispravljaju gramatičke greške u njegovim pojedinim odredbama. U nastavku članka ćemo se najprije upoznati sa odredbama Zakona i Pravilnika koje se odnose na postupak izbora radničkog vijeća, a potom i sa novinama u samom Pravilniku.

2. Sastav i ovlaštenja radničkog vijeća

Jedno od temeljnih prava radnika određenih Zakonom jest pravo na sudjelovanje u odlučivanju o bitnim pitanjima radnih odnosa određenih Zakonom, putem slobodnog izbora radničkog vijeća kod poslodavca koji zapošljava dvadeset i više radnika. S druge strane, Zakon nameće poslodavcima obvezu na obavješćivanje radničkog vijeća o određenim postupcima i stvarima, odnosno obvezu savjetovanja s radničkim vijećem oko određenih, Zakonom određenih pitanja.

2.1. Pravo radnika na izbor radničkog vijeća

istićemo...

Radnici zaposleni kod poslodavca koji zapošljava najmanje dvadeset radnika, osim radnika zaposlenih u tijelima državne uprave, imaju pravo sudjelovati u odlučivanju o pitanjima u vezi s njihovim gospodarskim i socijalnim pravima i interesima na način i pod uvjetima propisanim Zakonom⁵.

1 Nar. nov., br. 93/14, 127/17 i 98/19.

2 Nar. nov., br. 138/20 od 11. prosinca 2020.

3 Nar. nov., br. 3/16, 52/17 i 138/20.

4 Čl. 1. st. 2. Pravilnika.

5 Čl. 140. Zakona.

Ovo pravo radnici, između ostalog, ostvaruju pravom da na slobodnim i neposrednim izborima, tajnim glasovanjem, izaberu jednog, ili više svojih predstavnika u radničkom vijeću, koji će ih zastupati kod poslodavca u zaštiti i promicanju njihovih prava i interesa. Zakonom je određeno kako se postupak utemeljenja radničkog vijeća pokreće se na prijedlog sindikata, ili najmanje dvadeset posto radnika zaposlenih kod određenog poslodavca⁶. Znači, poslodavac ne pokreće postupak utemeljenja radničkog vijeća, ili izbora za radničko vijeće.

*Iz sudske prakse – Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, br. Revr-161/06-2 od 26. listopada 2006.*⁷

„... Prema odredbi čl. 133. st. 2. Zakona⁷ postupak utemeljenja radničkog vijeća pokreće se na prijedlog radnika, a ne na prijedlog poslodavca. Time što kod tuženika nije bilo izabrano radničko vijeće, a ni sindikalni povjerenik, radnici su sebe onemogućili u sudjelovanju kod donošenja odluka kao i u zastupanju interesa i prava radnika kod poslodavca“.

2.2. Broj članova radničkog vijeća

Broj članova radničkog vijeća, sukladno čl. 142. st. 1. Zakona, utvrđuje se prema broju radnika zaposlenih kod određenog poslodavca, kako je prikazano u sljedećoj tablici:

BROJ ČLANOVA RADNIČKOG VIJEĆA	
Broj radnika kod poslodavca	Broj predstavnika radnika u radničkom vijeću
do 75 radnika	1 predstavnik
76 – 250 radnika	3 predstavnika
251 – 500 radnika	5 predstavnika
501 – 750 radnika	7 predstavnika
751 – 1000 radnika	9 predstavnika
za svakih sljedećih započelih 1000 radnika	povećava se za 2 predstavnika

Pri predlaganju članova radničkog vijeća potrebno je voditi računa o ravnomjernoj zastupljenosti svih organizacijskih jedinica i skupina zaposlenih radnika (po spolu, dobi, stručnoj spremi, poslovima na kojima rade i sl.).

Iz sudske prakse – Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, br. Revr-430/02-2 od 30. listopada 2002.:

„... Ako nakon utemeljenja radničkog vijeća nastupe objektivne okolnosti (poput smanjenja broja članova vijeća) koje utječu da ono ne može donositi pravovaljane odluke, tad nastupa situacija kao da radničko vijeće nije ni utemeljeno pa sindikalni povjerenik ima sva prava i obveze istog“.

2.3. Glavno radničko vijeće

ističemo...

U slučaju da je poslovanje poslodavca organizirano u više organizacijskih jedinica, radnici mogu izabrati jedno radničko vijeće na razini svih organizacijskih jedinica, ili mogu izabrati radnička vijeća u svakoj pojedinoj organizacijskoj jedinici⁸.

Ako su nakon utemeljenja radničkih vijeća u pojedinim organizacijskim jedinicama provedeni izbori i utemeljeno je radničko vijeće na razini poslodavca, danom utemeljenja toga radničkoga vijeća utemeljenim radničkim vijećima u pojedinim organizacijskim jedinicama prestaje mandat.

U slučaju kada radnici utemelje radničko vijeće u pojedinoj organizacijskoj jedinici, Glavno radničko vijeće može se organizirati samo ako su radnička vijeća utemeljena u svim organizacijskim jedinicama, i to na način da takvo radničko vijeće bude sastavljeno od predstavnika radničkih vijeća svih organizacijskih jedinica. Sastav, ovlaštenja i druga pitanja važna za rad Glavnog radničkog vijeća uređuju se sporazumom između poslodavca i radničkih vijeća⁹.

2.4. Radničko vijeće organizacijske jedinice

Pravila o radničkom vijeću organizacijske jedinice uređena su Pravilnikom. Ove odredbe ostale su neizmijenjene nakon zadnjih izmjena Pravilnika. Pravilnikom je određeno kako radničko vijeće organizacijske jedinice može biti utemeljeno ako je u njoj zaposleno najmanje dvadeset radnika¹⁰.

Prijedlog za utemeljenje radničkog vijeća organizacijske jedinice može nakon savjetovanja s poslodavcem dati sindikat, ili više sindikata zajedno koji u organizacijskoj jedinici ima svoje članove, ili najmanje dvadeset posto radnika organizacijske jedinice.

Broj članova radničkog vijeća organizacijske jedinice određuje se odgovarajućom primjenom odredbi čl. 142. Zakona¹¹. Na postupak izbora radničkog vijeća organizacijske jedinice odgovarajuće se primjenjuju odredbe Pravilnika o postupku za izbor radničkog vijeća.

Iz upravne prakse – Mišljenje Ministarstva rada i socijalne skrbi, Klasa: 110-03/96-01/118, Ur, broj 524-02/2-96-2 od 18.6.1996.:

„... Prijedlog za utemeljenje radničkog vijeća organizacijske jedinice može nakon savjetovanja s poslodavcem dati sindikat koji u organizacijskoj jedinici ima svoje članove ili najmanje 10% radnika organizacijske jedinice. Za prijedlog nije potrebna prethodna suglasnost poslodavca“.

Što se tiče izbornog odbora organizacijske jedinice, ovo tijelo ima dužnosti i ovlaštenja koja su Pravilnikom predviđena za izborni odbor. Važno je podsjetiti se kako odluka o raspisivanju izbora za radničko vijeće organizacijske jedinice mora sadržavati i popis ustrojstvenih dijelova koji čine organizacijsku jedinicu u kojoj će se utemeljiti radničko vijeće te jedinice.

2.5. Ovlaštenja radničkog vijeća

Temeljna ovlaštenja radničkog vijeća određena su u čl. 148. Zakona. Sukladno ovoj zakonskoj odredbi, radničko vijeće:

- štiti i promiče interese radnika zaposlenih kod određenog poslodavca, savjetovanjem, suodlučivanjem, ili pregovorima s poslodavcem, ili od njega opunomoćenom osobom, o pitanjima važnima za položaj radnika;
- pazi na poštivanje Zakona, pravilnika o radu, kolektivnih ugovora te drugih propisa;

9 Primjer sporazuma između radničkog vijeća i poslodavca vidjeti u članku „Prava i obveze poslodavca i radnika pri izboru i djelovanju radničkog vijeća“, RiPup br. 3/16, str. 150.

10 Čl. 21. st. 1. Pravilnika.

11 Vidjeti tablicu pod 2.2.

6 Čl. 140. st. 1. Zakona.

7 Sada čl. 141. st. 2. Zakona.

8 Čl. 143. st. 1. Zakona.

- pazi ispunjava li poslodavac uredno i točno obveze obračunavanja i uplaćivanja doprinosa sukladno posebnom propisu, te u tu svrhu ima pravo uvida u odgovarajuću dokumentaciju;
- ne smije sudjelovati u pripremanju, ili ostvarenju štrajka, isključenja s rada, ili druge industrijske akcije, niti se smije na bilo koji način miješati u kolektivni radni spor koji može dovesti do takve akcije.
- navedenog, radničko vijeće ima ovlast:
- tražiti od nadležnog suda tražiti da nezakoniti pravilnik o radu, ili neke njegove odredbe oglasi ništetnima (čl. 27. st. 6. Zakona);
- zahtijevati od inspektora rada provođenje inspekcijskog nadzora (čl. 223. st. 3. Zakona).

3. Provođenje izbora za radničko vijeće

Temeljna pravila o izboru za radničko vijeće propisana su Zakonom, a detaljniji postupak izbora uređen je odredbama Pravilnika. Upravo je dio odredbi Pravilnika kojima se uređuje provođenje izbora za radničko vijeće pretrpio određene izmjene. Treba istaknuti kako se u provođenju izbornog postupka propisanog Pravilnikom mogu koristiti obrasci 1-20, koji se nalaze u prilogu Pravilnika i čine njegov sastavni dio.¹²

Novi Obrazac izjave o podržavanju prijedloga za utemeljenje radničkog vijeća, odnosno Obrazac broj 21, koji također čini sastavni dio Pravilnika (primjer dajemo u točki 3.2. ovog članka), može se koristiti u provođenju izbornog postupka za radničko vijeće putem informacijsko-komunikacijskih tehnologija¹².

U nastavku dajemo prikaz najbitnijih odredbi oba navedena izvora radnog prava koja se odnose na izbore za radnička vijeća.

3.1. Izorno razdoblje

ističemo...

Radničko vijeće se bira na izorno razdoblje od četiri godine od dana objave konačno utvrđenih rezultata izbora¹³.

Iznimno, izorno razdoblje može biti kraće ako je izbor za radničko vijeće proveden zbog poništenja prethodnih izbora, ili raspuštanja radničkog vijeća tijekom trajanja mandata, te će trajati do isteka izbornog razdoblja radničkog vijeća koje je raspušteno, odnosno koje je izabrano na poništenim izborima. U slučaju kada tijekom izbornog razdoblja radničkog vijeća dođe do promjene u članstvu, mandat novog člana radničkog vijeća trajat će do završetka mandata radničkog vijeća.

Zakonom je određeno kako se redoviti izbori za radničko vijeće u pravilu održavaju u razdoblju od 1. ožujka do 31. svibnja. Naglašavamo kako je u Zakonu upotrijebljen izraz „u pravilu“, što se, mišljenja smo, treba tumačiti kako se redovni izbori mogu provesti i izvan navedenog razdoblja, posebno kod izbora prvog radničkog vijeća.

3.2. Utemeljenje prvog radničkog vijeća

ističemo...

U čl. 2. Pravilnika je određeno kako prijedlog za utemeljenje prvoga radničkog vijeća mogu podnijeti u pisanom obliku sindikati koji kod poslodavca imaju svoje članove, ili najmanje dvadeset posto radnika zaposlenih kod poslodavca (u nastavku teksta: predlagatelj).

Kada je predlagatelj skupina radnika, prijedlog mora sadržavati imena, prezimena i potpise tih radnika. Znači, nakon izmjena Pravilnika, prijedlog za utemeljenje radničkog vijeća više ne treba sadržavati osobne identifikacijske brojeve predlagatelja.

Prijedlog za utemeljenje prvoga radničkog vijeća predlagatelj je dužan dostaviti sindikatima koji imaju svoje članove zaposlene kod poslodavca i poslodavcu koji je dostavljeni prijedlog dužan objaviti na svim oglasnim mjestima.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 2. st. 4. je određeno kako prijedlog sadrži obavijest da predlagatelj liste kandidata iz čl. 8. st. 1. Pravilnika, radi formiranja izbornog odbora, na skupu radnika predlaže svog člana i njegovog zamjenika u izbornom odboru, iz redova radnika zaposlenih kod poslodavca ili u organizacijskoj jedinici poslodavca.

Također, prijedlog sadrži i obavijest da je svaka skupina radnika koja nije ujedno i predlagatelj, dužna uz prijedlog svog člana i zamjenika u izborni odbor, istodobno podnijeti i popis radnika s njihovim imenima, prezimenima i potpisom.

Primjer – prijedlog za utemeljenje prvog radničkog vijeća:

Obrazac broj 2

BEBEA d.d. za industriju,
Palmotičeva 10, Zabok
(naziv i sjedište poslodavca)

Zabok, 11. siječanj 2021.
(mjesto i datum)

Na temelju članka 141. stavka 2. Zakona o radu („Narodne novine“ broj 93/14, 127/17 i 98/19) skupina od 20 radnika podnosi
(broj)

PRIJEDLOG ZA UTEMELJENJE PRVOG RADNIČKOG VIJEĆA

Sindikata ili više sindikata zajedno koji imaju članove zaposlene kod poslodavca, odnosno organizacijskoj jedinici poslodavca i svaka skupina od najmanje dvadeset posto radnika koja će podnijeti listu kandidata za izbor članova radničkog vijeća određuje po jednog svog predstavnika i po jednog njegovog zamjenika u izborni odbor.

Izborni odbor će biti imenovan na skupu radnika kojeg će sazvati potpisnik ovoga prijedloga.

Ovaj je prijedlog na dan podnošenja objavljen na svim oglasnim mjestima poslodavca te uz fotokopiju popisa radnika koji

¹² Čl. 23. st. 2. Pravilnika.

¹³ Čl. 144. st. 1. Zakona.

ga podnose, dostavljen sindikatima koji imaju svoje članove kod poslodavca te poslodavcu.

ZA SKUPINU RADNIKA

Ivo Ivić

Prilog:

- 1) Izjave o podržavanju prijedloga za utemeljenje prvog radničkog vijeća (20 izjava).

Novinu u Pravilniku predstavlja odredba prema kojoj u postupku utemeljenja prvog radničkog vijeća koji je započeo putem informacijsko-komunikacijske tehnologije, potpis kojim se podržava prijedlog za utemeljenje prvog radničkog vijeća radnik može dati i na posebnoj izjavi, koju će dostaviti na način određen u čl. 24. c st. 3. Pravilnika predlagatelju, koji je istu dužan priložiti prijedlogu¹⁴. Ova izjava nalazi se na novom Obrascu 21 koji se nalazi u prilogu Pravilnika i čini njegov sastavi dio.

Primjer – Obrazac 21 – Izjava o podržavanju prijedloga za utemeljenje prvog radničkog vijeća:

Obrazac broj 21

BEBEA d.d. za industriju
(naziv i sjedište poslodavca)

Zabok, 11. siječanj 2021.
(mjesto i datum)

IZJAVA O PODRŽAVANJU PRIJEDLOGA ZA UTEMELJENJE RADNIČKOG VIJEĆA

Potpisom na ovoj izjavi potvrđujem da podržavam prijedlog predlagatelja skupine 20 radnika poslodavca BEBEA d.d. za industriju za utemeljenje radničkog vijeća kod poslodavca.

Izjava se daje predlagatelju u skladu s člankom 2. stavkom 13., a kao prilog prijedlogu iz članka 2. stavka 1. Pravilnika o postupku izbora radničkog vijeća.

Lana Lanić
(ime i prezime)

(potpis radnika)

3.2.1. Sazivanje skupa radnika radi utemeljenja prvog radničkog vijeća

Potpisnik prijedloga je ovlašten u ime predlagatelja sazivati skup radnika radi utvrđivanja uvjeta za utemeljenje radničkog vijeća i imenovanja izbornog odbora propisanih Pravilnikom.

ističemo...

Ovaj skup radnika ne može biti sazvan u razdoblju kraćem od petnaest dana od dana objave prijedloga za utemeljenje radničkog vijeća¹⁵.

¹⁴ Čl. 2. st. 13. Pravilnika.

¹⁵ Čl. 2. st. 6. Pravilnika.

Skup radnika saziva se na mjestu rada na kojemu je moguće okupiti najveći broj radnika, a predlagatelj je dužan savjetovati se s poslodavcem o vremenu održavanja skupa radnika, vodeći pri tome računa da se time ne šteti djelotvornosti poslovanja poslodavca.

Odluka o sazivanju skupa radnika¹⁶ objavljuje se na svim oglasnim mjestima poslodavca najmanje osam radnih dana prije dana održavanja skupa¹⁷. Na skupu radnika, kojem predsjedava potpisnik predlagatelja, utvrđuju se uvjeti za utemeljenje radničkog vijeća i imenuje se izborni odbor. Na ovom skupu radnika sastavlja se zapisnik, kojeg potpisuje potpisnik predlagatelja i objavljuje ga na svim oglasnim mjestima poslodavca.

Član izbornog odbora imenovan od strane predlagatelja saziva prvu sjednicu izbornog odbora. Odluku o provođenju izbora za prvo radničko vijeće donosi izborni odbor, u roku od pet radnih dana od dana imenovanja na skupu radnika.

3.3. Raspisivanje redovitih i izvanrednih izbora za radničko vijeće

Odredba čl. 3. Pravilnika o raspisivanju redovnih izbora za radničko vijeće djelomično je izmijenjena, a odredba čl. 4. Pravilnika o raspisivanju izvanrednih izbora za radničko vijeće ostale je neizmijenjena. U nastavku dajemo samo temeljne odredbe Pravilnika o raspisivanju redovitih i izvanrednih izbora za radničko vijeće¹⁸.

3.3.1. Raspisivanje redovitih izbora za radničko vijeće

Odredbom čl. 3. Pravilnika određeno je kako radničko vijeće mora donijeti odluku o raspisivanju redovitih izbora za radničko vijeće, najkasnije pet tjedana prije isteka svog izbornog razdoblja¹⁹. Ovu odluku radničko vijeće objavljuje na svim oglasnim mjestima poslodavca i dostavlja sindikatima koji imaju svoje članove kod poslodavca te poslodavcu.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 3. st. 2. Pravilnika je određeno kako ova Odluka sadrži i obavijest da svaki predlagatelj liste kandidata iz čl. 8. st. 1. Pravilnika koji će podnijeti listu kandidata za članove radničkoga vijeća, radi formiranja izbornog odbora, u roku od pet radnih dana od dana objavljivanja, odnosno od dana dostavljanja odluke, predlaže u pisanom obliku svog člana i njegovog zamjenika u izborni odbor.

Radničko vijeće imenuje izborni odbor najkasnije četiri tjedna prije isteka svog izbornog razdoblja. Odluka radničkog vijeća o imenovanju izbornog odbora dostavlja se članovima toga odbora i njihovim zamjenicima. U slučaju da radničko vijeće ne donese odluku o raspisivanju redovitih izbora u roku od pet tjedana od isteka izbornog razdoblja, na postupak izbora za radničko vijeće na odgovarajući se način primjenjuju odredbe čl. 2. Pravilnika o utemeljenju prvog radničkog vijeća²⁰.

¹⁶ Primjer ove odluke vidjeti u vidjeti u stručnom članku autora „Prava i obveze poslodavca i radnika pri izboru i djelovanju radničkog vijeća“, RiPup br. 3/16, str. 145.

¹⁷ Čl. 2. st. 8. Pravilnika.

¹⁸ Detaljnije u članku „Prava i obveze poslodavca i radnika pri izboru i djelovanju radničkog vijeća“, RiPup br. 3/16, str. 146.

¹⁹ Čl. 3. st. 1. Pravilnika.

²⁰ Vidjeti pod 3.2.

3.3.2. Raspisivanje izvanrednih izbora za radničko vijeće

Sukladno čl. 4. st. 1. Pravilnika, izvanredni izbori za radničko vijeće mogu se raspisati ako:

- zbog prestanka radnog odnosa, ostavke, ili isključenja članova radničkog vijeća ili zamjenika članova radničkog vijeća utvrđenih zapisnikom o konačnim rezultatima izbora, radničko vijeće više nema broj članova niti njihovih zamjenika potreban za odlučivanje na način predviđen poslovnikom o radu radničkog vijeća;
- su pravomoćnom sudskom odlukom poništeni izbori za radničko vijeće;
- je pravomoćnom sudskom odlukom raspušteno radničko vijeće;
- je u sporu radi poništenja izbora za radničko vijeće privremenom mjerom suda zabranjeno djelovanje radničkog vijeća od pravomoćnog okončanja spora.

Odluku o raspisivanju izvanrednih izbora zbog razloga iz čl. 4. st. 1. podstavka 1. Pravilnika ovlašten je donijeti predsjednik radničkog vijeća najkasnije u roku od trideset dana od dana nastanka razloga²¹.

ističemo...

Na izvanrednim izborima za radničko vijeće provedenim zbog razloga navedenih u čl. 4. st. 1. podstavku 1. Pravilnika, članovi radničkog vijeća i zamjenici članova radničkog vijeća, biraju se na vrijeme do isteka izbornog razdoblja ostalih članova toga vijeća.

Pravilnik sadrži i druge odredbe u vezi izbora za radničko vijeće, među kojima izdvajamo odredbe o biračkom pravu i listama kandidata, utvrđivanju rezultata izbora, poništenju izbora i obvezama poslodavca u vezi izbora za radničko vijeće. Odredbe o izboru radničkog vijeća sadržane su i u odredbama Zakona.

3.4. Obveze poslodavca prema izbornom odboru

Poslodavac je dužan u roku od tri radna dana od dana primitka zahtjeva predsjednika izbornog odbora, dostaviti mu odvojeno popis radnika koji su u radnom odnosu na dan izrade popisa i koji su članovi njegovih upravnih i nadzornih tijela ili su članovi njihovih obitelji ili su ovlašteni zastupati ga u odnosu na kod njega zaposlene radnike te popis ostalih radnika koji su u radnom odnosu na dan izrade popisa²².

ističemo...

Novinu u Pravilniku predstavlja izmijenjena odredba čl. 11. st. 2. kojom je određeno kako navedeni popis radnika sadrži redne brojeve, imena i prezimena radnika po abecednom redoslijedu prezimena te njihov OIB koji se mora izuzeti od objave na popisima koji se objavljuju sukladno Pravilniku.

Podsjećamo kako je Pravilnikom određeno da poslodavac snosi sve troškove izbora za radničko vijeće²³.

3.5. Popis birača

Izborni odbor je dužan u roku od tri radna dana od dana dostavljanja popisa radnika iz čl. 11. st. 1.-3. Pravilnika²⁴, utvrditi i na oglasnom mjestu u sjedištu poslodavca objaviti popis birača, a ako se glasuje na dva ili više biračkih mjesta, u istom je roku dužan na oglasnom mjestu toga biračkog mjesta objaviti izvod popisa birača toga biračkog mjesta.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 12. st. 2. Pravilnika je određeno kako popis birača koji se objavljuje na oglasnom mjestu u sjedištu poslodavca sadrži redne brojeve, imena i prezimena radnika po abecednom redoslijedu prezimena, uputu da svaki radnik ima pravo u roku od tri radna dana od dana objavljivanja popisa podnijeti izbornom odboru pisani prigovor na popis birača te potpis predsjednika izbornog odbora i datum objavljivanja popisa.

3.6. Glasački listić

O broju glasačkih listića koji će biti pripremljeni za glasovanje za izbor radničkog vijeća, odlučuje izborni odbor²⁵. Taj broj ne smije biti manji od broja radnika upisanih u popis birača, niti veći za više od pet posto toga broja. Izmijenjenom odredbom čl. 13. st. 4. Pravilnika je određeno kako je nevažeći glasački listić, onaj glasački listić:

- na kojem nije zaokruženo niti jedan od rednih brojeva;
- na kojem je zaokruženo više od jednog broja;
- koji, najkasnije do završetka glasovanja na dan izbora, nije zaprimljen na adresi sjedišta poslodavca u zatvorenoj omotnici, a radniku je radi glasovanja bio uručen na način propisan u čl. 7. st. 4. Pravilnika, ili koji nakon uručenja radniku na mjestu održavanja izbora, nije stavljen u glasačku kutiju.

ističemo...

Novom odredbom čl. 14. st. 5. Pravilnika je određeno kako će iznimno od navedene odredbe čl. 14. st. 4. t. 3. Pravilnika, izborni odbor zapisnikom o konačnim rezultatima izbora utvrditi važećim i onaj glasački listić koji je upućen preporučenom pošiljkom najkasnije na dan izbora na način propisan odredbom čl. 7. st. 5. Pravilnika i zaprimljen na toj adresi najkasnije do isteka trećeg radnog dana roka od dana objavljivanja zapisnika o prethodnim rezultatima izbora iz čl. 18. st. 1. t. 9. Pravilnika.

21 Čl. 4. st. 2. Pravilnika.

22 Čl. 11. st. 1. Pravilnika.

23 Čl. 11. st. 5. Pravilnika.

24 Vidjeti pod 3.4.

25 Čl. 13. st. 1. Pravilnika.

3.7. Ostale obveze poslodavca kod utemeljenja radničkog vijeća

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 24. st. 1. Pravilnika je određeno kako je poslodavac kod kojeg je utemeljeno radničko vijeće, nakon okončanja postupka izbora pokrenutog na jedan od načina propisanih u čl. 2.-4. Pravilnika²⁶, dužan ministarstvu nadležnom za rad (u nastavku teksta: ministarstvo), elektroničkim putem dostaviti podatke o utemeljenom radničkom vijeću u roku od deset dana od dana objave zapisnika o konačnim rezultatima izbora iz čl. 20. Pravilnika.

Podaci koje je poslodavac dužan dostaviti nadležnom ministarstvu jesu²⁷:

- tvrtka, sjedište i osobni identifikacijski broj poslodavca pravne sobe, odnosno ime i prezime, adresu i osobni identifikacijski broj poslodavca fizičke osobe;
- podatak o tome tko je pokrenuo postupak;
- ukupan broj zaposlenih radnika u trenutku provođenja izbora;
- broj članova radničkog vijeća, odnosno broj članova radničkih vijeća organizacijskih jedinica i glavnog radničkog vijeća, ako je organizirano;
- datum utemeljenja radničkog vijeća.

Novom odredbom čl. 24. st. 3. Pravilnika je određeno kako se navedene odredbe o obvezi, rokovima i načinu dostave podataka o izabranim radničkim vijećima ne primjenjuju na podatke o drugim predstavnicima radnika koji su izabrani u postupku na kojega se sukladno Zakonu, ili drugom zakonu, na odgovarajući način primjenjuju ostale odredbe ovoga Pravilnika.

4. Provođenje izbora putem informacijske tehnologije

Najznačajniju novinu u Pravilniku zapravo predstavljaju njegove dopune kojima se uvodi mogućnost korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u provođenju svih sastavnih dijelova postupka izbora radničkog vijeća. Osim već navedenih, najznačajniji dio novih odredbi Pravilnika koje uređuju ovo područje sadržan je u čl. 24.a-24.d Pravilnika, o kojima više navodimo u nastavku.

4.1. Aplikacija za dostavu podataka

Pravilnik je dopunjen novom odredbom čl. 24.a kojom se uređuje aplikacija za dostavu podataka ministarstvu.

ističemo...

Naime, Pravilnikom je sada predviđeno da ministarstvo, putem posebne aplikacije – Radnička vijeća (u nastavku teksta: aplikacija RV), prikuplja i u elektroničkom obliku obrađuje podatke iz čl. 24. st. 2. Pravilnika²⁸.

Aplikacija RV sadrži:

- formu za registraciju;
- formu za prijavu radi pristupa aplikaciji;
- formu za unos podataka (u nastavku teksta: forma FRV);

²⁶ Vidjeti pod 3.2.-3.5.

²⁷ Čl. 24. st. 2. Pravilnika.

²⁸ Vidjeti pod 3.7.

- bazu podataka (u nastavku teksta: baza PRV) pojedinog poslodavca;
- bazu podataka o radničkim vijećima (u nastavku teksta: baza BRV).

Forma za registraciju dostupna je na mrežnim stranicama ministarstva, a koristi se za prvu prijavu podataka iz čl. 24. stavka 2. Pravilnika.

Forma za prijavu radi pristupa aplikaciji dostupna je na mrežnim stranicama ministarstva, a koristi se za svaku narednu prijavu osobe koja unosi podatke, radi ovlaštenog pristupa i rada u aplikaciji RV. Forma FRV u aplikaciji RV također je dostupna na mrežnim stranicama ministarstva, a koristi se za dostavljanje i unos podataka iz navedene odredbe čl. 24. st. 2. Pravilnika.

Bazu PRV čine svi podaci iz čl. 24. st. 2. Pravilnika, koji su za pojedinog poslodavca, putem forme za registraciju odnosno forme FRV, uneseni u odgovarajuća polja, odnosno koje je poslodavac dostavio ministarstvu na način propisan ovim Pravilnikom. S druge strane, bazu BRV čine svi prikupljeni podaci koje su poslodavci dostavili ministarstvu na način propisan Pravilnikom, a koristi se za analitičku obradu i izradu izvješća o podacima iz čl. 24. st. 2. Pravilnika.

4.2. Obrada i korištenje podataka

Novom odredbom čl. 24.b Pravilnika je predviđeno da poslove vezane za prikupljanje, obradu i korištenje podataka iz čl. 24. st. 2. Pravilnika, putem aplikacije RV za ministarstvo obavlja administrator (jedna ili više osoba), kojeg za obavljanje tih poslova posebno imenuje i ovlašćuje ministar nadležan za rad. Ovlašteni pristup aplikaciji RV, odnosno svim podacima koji su putem odgovarajuće forme uneseni i čine bazu BRV, može imati samo ovaj administrator.

ističemo...

Poslove dostavljanja podataka sukladno čl. 24. st. 1. Pravilnika, za poslodavca može obavljati osoba koja se putem forme za registraciju iz čl. 24.a st. 3. Pravilnika²⁹, nakon unosa podataka o poslodavcu te korištenjem zaporke i korisničkog imena, prijavila za rad u aplikaciji RV.

Ova osoba koju je imenovao Poslodavac je u smislu Pravilnika ovlaštena osoba za unos podataka o radničkim vijećima i može putem forme za prijavu iz čl. 24.a st. 4. Pravilnika, ostvariti ovlaštenu pristup posebnoj formi FRV, u aplikaciji RV i bazi PRV agencije čiji je ovlaštenik. Ovlašteni pristup formi FRV i bazi PRV pojedinog poslodavca, može imati samo ovlaštena osoba za unos podataka o radničkim vijećima toga poslodavca i administrator ministarstva.

Prikupljanje, obrada i korištenje podataka iz čl. 24. st. 2. Pravilnika, provodi se sukladno posebnim propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka i propisima koji uređuju povjerljivost poslovnih podataka. Ovako prikupljeni podaci iz čl. 24. st. 2. Pravilnika analiziraju se putem informatičkih alata iz aplikacije RV i objavljuju na mrežnim stranicama ministarstva jednom godišnje za prethodnu godinu, a najkasnije do 31. ožujka tekuće godine.

²⁹ Vidjeti pod 4.1.

Primjer – Odluka poslodavca o imenovanju osobe ovlaštene za unos podataka o radničkim vijećima:

Temeljem čl. 24.b Pravilnika o postupku izbora radničkog vijeća, trgovačko društvo BEBEA d.d. za industriju, Zabok, Palmotićeveva 10 (u nastavku teksta: Društvo), koje zastupa Predsjednik uprave Alan Alanić, dana 18. travnja 2021. donosi sljedeću

ODLUKU O IMENOVANJU OSOBE OVLAŠTENE ZA UNOS PODATAKA O RADNIČKIM VIJEĆIMA

I. Radnik Stjepan Stjepko iz Zaboka, Hrvatskog proljeća 22a (u nastavku teksta: Radnik), zaposlen na radnom mjestu pravnik, član Radničkog vijeća Društva imenuje se ovlaštenom osobom za unos podataka o radničkim vijećima koji se dostavljaju ministarstvu nadležnom za rad putem aplikacije Radnička vijeća.

II. Radnik iz točke I. ove Odluke obavljat će poslove ovlaštene osobe za unos podataka o radničkim vijećima do isteka mandata Radničkog vijeća Društva.

III. Ova Odluka objavljuje se na oglasnoj ploči Društva i stupa na snagu protekom roka od osam dana od dana objave.

Predsjednik uprave
Alan Alanić

Dostaviti:

- 1) Radnik Stjepan Stjepko, Zabok, Hrvatskog proljeća 22a.
- 2) Radničko vijeće.
- 3) Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb.

4.3. Provođenje izbora putem informacijsko-komunikacijske tehnologije

istićemo...

Sukladno novoj odredbi čl. 24.c st. 1. Pravilnika, radi omogućavanja sudjelovanja radnika u postupcima izbora radničkog vijeća propisanim Zakonom i Pravilnikom, u okolnostima koje sprječavaju radnike da izravno sudjeluju u cijelom ili u nekom od dijelova propisanog postupka zbog više sile (elementarna nepogoda, epidemija i sl.) i drugih objektivnih ili osobnih stanja, poslodavac je dužan u tu svrhu osigurati radnicima upotrebu informacijsko-komunikacijskih tehnologija kojima u okviru obavljanja poslova i inače raspolaže (korištenje dodijeljene osobne adrese elektroničke pošte ili osobne adrese elektroničke pošte koju radnik poslodavcu navede kao svoju važeću adresu elektroničke pošte, obavještavanje putem određene poveznice na mrežnim stranicama poslodavca, korištenje video kontakta za održavanje sastanaka, ili skupova i sl.).

Poslodavac je dužan osigurati provođenje postupaka izbora putem informacijsko-komunikacijske tehnologije ukoliko je u mogućnosti

istu organizirati prema tehničkim mogućnostima informacijsko-komunikacijske opreme koju koristi u organizacijskim jedinicama, u slučaju i na opisan način iz čl. 24c. st. 1. Pravilnika, kada zahtjev za osiguranjem takvih materijalno-tehničkih uvjeta uputi predlagatelj iz čl. 2. st. 1. Pravilnika³⁰ radi utemeljenja prvoga radničkog vijeća, odnosno, kada ga uputi radničko vijeće iz čl. 3. st. 1. Pravilnika³¹ radi raspisivanja redovitih izbora ili ako ga uputi predsjednik radničkog vijeća iz čl. 4. st. 2. Pravilnika³² radi raspisivanja izvanrednih izbora.

Poslodavac je dužan u roku od tri radna dana od dana primitka navedenog zahtjeva predlagatelja, očitovati se o mogućnosti provođenja postupka izbora radničkog vijeća putem informacijsko-komunikacijske tehnologije.

istićemo...

U slučaju da se postupak izbora provodi putem informacijsko-komunikacijske tehnologije, poslodavac je dužan svim radnicima tijekom provođenja svih sastavnih dijelova toga postupka, utvrđenog u čl. 1. st. 1. Pravilnika, omogućiti korištenje dodijeljene osobne adrese elektroničke pošte ili osobne adrese elektroničke pošte koju radnik poslodavcu navede kao svoju važeću adresu elektroničke pošte.

Tijekom provođenja svih sastavnih dijelova postupka izbora radničkog vijeća, utvrđenog u čl. 1. st. 1. Pravilnika, putem informacijsko-komunikacijskih tehnologija, svi podnesci za koje je odredbama Pravilnika propisano da se podnose u pisanom obliku, mogu se podnijeti i u elektroničkom obliku, a posebno³³:

- prijedlog podnositelja za utemeljenje prvoga radničkog vijeća iz čl. 2. stavka 1., 3. i 4. Pravilnika;
- prijedlog iz čl. 2. st. 5. Pravilnika, svake skupine radnika koja nije ujedno i predlagatelj s popisom i podacima radnika te skupine;
- prijedlog iz čl. 3. st. 2. Pravilnika, radi formiranja izbornog odbora;
- lista kandidata predlagatelja iz čl. 8. st. 1. Pravilnika, koja se dostavlja predsjedniku izbornog odbora;
- izjava kandidata o pristanku na uvrštenje na listu kandidata iz čl. 8. st. 3. Pravilnika;
- prigovor iz čl. 12. st. 2. Pravilnika;
- prijava, odnosno prigovor iz čl. 18. st. 1. t. 7. i 8. Pravilnika;
- odluka o prijavi, ili prigovoru iz čl. 19. st. 1. Pravilnika.

Tijekom provođenja svih sastavnih dijelova postupka izbora radničkog vijeća, utvrđenog u čl. 1. st. 1. Pravilnika, putem informacijsko-komunikacijskih tehnologija, sve obavijesti, pozivi, odluke, prijedlozi, liste, zapisnici ili popisi mogu se objaviti i u elektroničkom obliku, a posebno:

- prijedlog iz čl. 2. st. 3. Pravilnika;
- odluka iz čl. 2. st. 8. Pravilnika;
- zapisnik iz čl. 2. st. 10. Pravilnika;
- odluka o provođenju izbora iz čl. 2. st. 12. i čl. 6. st. 3. Pravilnika;
- odluka o raspisivanju redovitih izbora i odluka o imenovanju izbornog odbora iz čl. 3. st. 1. i 4. Pravilnika;
- odluka o raspisivanju izvanrednih izbora iz čl. 4. st. 2. Pravilnika;

30 Vidjeti pod 3.2.

31 Vidjeti pod 3.3.1.

32 Vidjeti pod 3.3.2.

33 Čl. 24.d st. 1. Pravilnika.

- obavijest o vremenu glasanja iz čl. 7. st. 3. Pravilnika;
- lista kandidata iz čl. 8. st. 1. Pravilnika;
- odluke i obavijesti izbornog odbora iz čl. 11. st. 4. Pravilnika;
- popis birača iz čl. 12. st. 1. Pravilnika;
- zapisnik o prethodnim rezultatima izbora iz čl. 18. st. 2. Pravilnika;
- odluka o ponavljanju izbornog postupka iz čl. 19. st. 3. Pravilnika;
- zapisnik o konačnim rezultatima izbora iz čl. 20. st. 2. Pravilnika.

Svi prijedlozi, izjave, odluke, zapisnici, popisi i drugi akti za koje je odredbama Pravilnika propisano da sadrže potpis radnika podnosioca, ili određenog ovlaštenika u ovom postupku, u postupku izbora radničkog vijeća putem informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kojem su dostavljeni elektroničkom poštom s osobne adrese koja je tom radniku dodijeljena kod poslodavca, ili osobne adrese elektroničke pošte koju radnik poslodavcu naveo kao svoju važeću adresu elektroničke pošte, moraju biti dostavljeni na način da je potpis na aktima vidljiv (skeniranje potpisanog dokumenta, fotografija potpisanog dokumenta i sl.).

ističemo...

Tijekom provođenja svih sastavnih dijelova postupka izbora radničkog vijeća, utvrđenog U čl. 1. st. 1. Pravilnika, putem informacijsko-komunikacijskih tehnologija, svi sastanci i skupovi radnika mogu se održati putem video kontakta, a naročito skup radnika³⁴.

Treba istaknuti kako je izborni odbor radi utvrđivanja pravilnosti i zakonitosti provođenja postupka izbora radničkog vijeća putem informacijsko-komunikacijskih tehnologija, dužan cjelokupnu dokumentaciju izbornog postupka zaprimljenu u elektroničkom obliku, prikupiti te priložiti zapisniku iz čl. 18. st. 2., odnosno zapisniku iz čl. 20. st. 2. Pravilnika.

5. Zaključak

Glavni dio izmjena Pravilnika usmjeren je na uvođenje mogućnosti korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u provođenju svih sastavnih dijelova postupka izbora radničkog vijeća. Razlozi za dopunu Pravilnika ovim odredbama treba u prvom redu tražiti u praktičnim problemima provedbe izbora za radnička vijeća koji su se pojavili sa epidemijom bolesti COVID-19. Osim toga, uvođenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija u sustav izbora radničkih vijeća te korištenjem aplikacije RV osigurava se efikasniji postupak dostave podataka o izborima za radničko vijeće nadležnom ministarstvu.

Treba voditi računa o tome kako se izmjenama i dopunama Pravilnika uvodi obveza poslodavca da radničkom vijeću osigura tehničke uvjete za provedbu novih odredbi o korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u postupak izbora. Osim toga, poslodavac mora imenovati osobu ovlaštenu za komunikaciju sa resornim ministarstvom u vezi dostave podataka o radničkom vijeću. U vezi sa svime navedenim, za očekivati je da će novine u Pravilniku pridonijeti i efikasnijem nadzoru zakonitosti provođenja izbora za članove radničkog vijeća.

Literatura:

- 1) Zakon o radu (Narodne novine, br. 93/14, 127/17 i 98/19), pročišćeni tekst - www.propisi.hr;
- 2) Pravilnik o postupku izbora radničkog vijeća (Nar. nov., br. 3/16, 52/17 i 138/20.), pročišćeni tekst - www.propisi.hr;
- 3) Prelević Božo, članak „Prava i obveze poslodavca i radnika pri izboru i djelovanju radničkog vijeća“, RiPup br. 3/16, str. 143.-151.

Ne zaboravite:

- Postupak utemeljenja radničkog vijeća pokreće se na prijedlog sindikata, ili najmanje dvadeset posto radnika zaposlenih kod određenog poslodavca.
- Poslodavac ne pokreće postupak utemeljenja radničkog vijeća, ili izbora za radničko vijeće.
- U postupku utemeljenja prvog radničkog vijeća koji je započeo putem informacijsko-komunikacijske tehnologije, potpis kojim se podržava prijedlog za utemeljenje prvog radničkog vijeća radnik može dati i na posebnoj izjavi koja se može dostaviti na novom Obrascu 21.
- Poslodavac snosi sve troškove izbora za radničko vijeće.
- Poslodavac je dužan u roku od tri radna dana od dana primitka zahtjeva predlagatelja očitovati se o mogućnosti provođenja postupka izbora radničkog vijeća putem informacijsko-komunikacijske tehnologije.
- U slučaju provedbe izbora radničkog vijeća putem informacijsko-komunikacijske tehnologije, poslodavac je, sukladno uvjetima iz Pravilnika, dužan osigurati tehničke preduvjete za njihovu provedbu.

³⁴ Vidjeti pod 3.2.1.